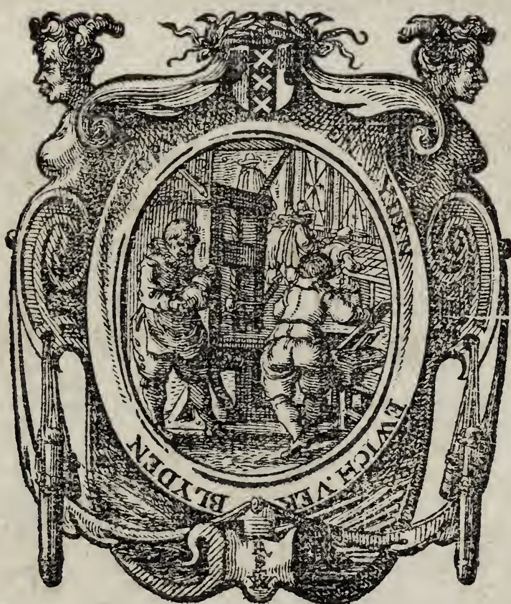
CORNELII GISELBERTI
PLEMPII

MVSIVS,

sive

RHYTHMI.

Cum Poëmatijs.

Amsterodami,

Venales reperiuntur apud Ioannem
VValschart, 1618.

NICOLAO ZOESIO

Sylviducenſi Epiſcopo

Rhythmos ſuos dedicat

C. G. PLEMPIVS.

Os,qui cathedram tenetis,
Et Sylviduci ſedetis
Zoeſius cognomine;
    Rhythmos meos hos habete,
    Factos mentis cum quiete,
    Et fœlici omine.
Cæperatis mox clarere,
Cùm mihi rhythmi venere
In mentem,quos ſcriberem:
    Mihi,qui præter Pimplæas
    Vndas,& Hippocrenæas,
    Nullas antè biberem.
Dum tu præſul es mitratus,
Deus faxit ut pacatus
Noſter orbis rideat;
    Brabantoque,ceu meorum
    Alter alteri rhythmorum,
    Batavus aſſideat.
Vtinam ſed dulciores
Vates,ac me cultiores
Veſtrum ſanctuarium

NICOLAO ZOESIO
Sylviducenſi Epiſcopo

Rhythmos ſuos dedicat

C. G. PLEMPIVS.

Os, qui cathedram tenetis,
Et Sylviduci ſedetis
Zoeſius cognomine;
Rhythmos meos hos habete,
Factos mentis cum quiete,
Et fœlici omine.
Cæperatis mox clarere,
Cùm mihi rhythmi venere
In mentem, quos ſcriberem:
Mihi, qui præter Pimplæas
Vndas, & Hippocrenæas,
Nullas antè biberem.
Dum tu præſul es mitratus,
Deus faxit ut pacatus
Noſter orbis rideat;
Brabantoque, ceu meorum
Alter alteri rhythmorum,
Batavus aſſideat.
Vtinam ſed dulciores
Vates, ac me cultiores
Veſtrum ſanctuarium

Per munus honeſtent bonum
Melle modulationum,
Et clauſurâ parium.
Quanquàm poſſum ſat præclarè
Rhythmos meos dedicare
Vobis amatoribus
Sacrarum cantilenarum,
Et Eccleſiaſticarum
Muſarum tutoribus.
Pius fratres dilexiſti
Meos hoſpes, ac foviſti
Petrum, & Timotheum:
Memor gratiam repono,
Venerorque levi dono
Præſulem philotheum.
Dici verſus rhymi ſolent
Batavo, qui rhythmos olent,
Et ſequuntur proximè:
Rhymi ſunt abiectione
Rhythmi ſunt adiectione
Partis medioximæ.
Rhythmi noſtri ſunt Latini,
Aliàs haud peregrini,
Et ſat apti numeris,
Quibus uti conſueverunt,
Qui rhymos compoſuerunt
Formulis innumeris.

Nec ſunt rhythmi viliores,
Quia ſolent rariores
Carmina quàm fieri:
    Latinorum qui ſcripſerunt
    Rhythmos, ſancti claruerunt,
    Et Græcorum hieri.
Is, qui Bigam miniſtrorum
Iuxta ſemitam errorum
Nuper ſcripſit, quis vir eſt?
    Si rhythmos conſideremus,
    Numeroſque ponderemus,
    Auctor ille bis vir eſt.
Vtinam non ægrotâſſet,
Operamque collocâſſet
In ſanâ materiâ,
    Quæ non foret ſcabioſa,
    Non plebeia, non probroſa,
    Non ſcatens miſeriâ!
Muſius, qui poëtarum
Fulſit iubar valdè clarum,
Sæpe rhythmis uſus eſt,
    Pro ſua ſinceritate,
    Mira cum feſtivitate:
    Rhythmi dulcis luſus eſt.
Muſius rhythmis gaviſus
Nomen eſſe dignum viſus
Noſtris his crepundijs:

Muſius rhythmos amavit,
Et præ nummis collaudavit,
Præque latiſundijs.
Nil hìc acre diſputavi,
Nec iactator venditavi
Stultus ſapientiam:
Arbitror me ſatis ſcire,
Si poſſum Chriſto ſervire
Vitans excellentiam.
Cum Romanis ſentiendo
Mitto litem; nec contendo,
Sed trado ſimpliciter,
Quod maiores mihi pridem
Tradiderunt, illud idem.
Vtinam feliciter!
Vulgi ſenſu nil peccarem,
Si iocator ſcriptitarem
Somnia, vel fabulas:
Aut Saturnalitiorum
Sarcinis articulorum
Onerarem rabulas.
Patria tam aliena
Non eſt ab hac cantilenâ,
Nec eſt ita ſtolida,
Vt nulla putet exſtare,
Quæ conveniat narrare,
In vetuſtis ſolida.

Crucifixum veneratur,
Nec Mariam averſatur;
Sed horret flagitia;
    Horret crimina cruenta
    Commiſſa per turbulenta
    Bellorum initia.
Mox natalem recultura
Chriſti, hyeme ſub durâ,
Solvit mihi venulam
    In Latinò-Hollandinam,
    Seu Hollandicolatinam,
    Quaſi thyrſo, ſtrenulam.

STRENVLA.

GAudeamus, laet ons blye
Wesen/ heden hoc in die;
Filius nam, want den sone
Des goe moeders/ matris bonæ,
Toont der aerden/ monstrat terræ
Stellam suam, zynen sterre:
Manè, serò, vroech en late
Wilt dees loven/ hunc laudate;
Mensch waerachtich/ homo verè
Dominus est; is den Here/
Quo beamur, daer wy door
Salich werden/ Salvatore.

CORNELII GISELBERTI
PLEMPII

MVSIVS.

VITA MVSII.

SI vis, Lector, quis ſim ſcire,
Poſſum paucis expedire;
Nec eſt opus fuſiùs:
Ex ſutore Delfi natus
Sum Cornelius vocatus
Cognomento Muſius.
Pater erat Flardinganus,
Pauper, ſollers, & humanus,
Nec torpens inertiâ.
Obtigit mihi natalis
Menſis dies Iunialis
Ante Idus tertia.
Carlus Quintus naſcebatur
Anno, qui tum vertebatur
Felix Gandavenſibus.
Tandem dixi, Delfum vale;
Iuvenis non vivam malè
Cum Lovanienſibus.

Stagiritam tunc tractavi,
Et memoriæ mandavi
Scita naturalia:
Græcam linguam cum Latinâ
Ex Castrensi disciplinâ
Sum nactus, & alia.
Mox Gandavum veniebam:
Pædagogus hic fiebam;
Patribusque placui.
Dein Lutetiam profectus,
Et Pictavium provectus
Mentem libris acui.
Abbas Aquicinctianus
Nummos mihi dans in manus
Sustulit inopiam:
Mox poëtis laureatis
Gratus eram ceu cognatis,
Rerum propter copiam.
Dum biennium morabar
Pictavij, meditabar
Diligens opuscula;
Quibus supra vulgum clarus
Eruditis forem charus
Docta dans munuscula.
Posthæc domi sum sacrarum
Factus pater puellarum;
Meq; castum præstiti.

Agatha me tuebatur,
Quæ mihi tum colebatur:
Semper culpis restiti.
Sic triginta quinque ferè
Anni mihi successere,
Per quos hospitalitas
Fulsit inter meos mores:
Sed & in esuritores
Blanda liberalitas.
Nunquam fui cuiquam gravis;
Semper mitis, ac suavis
Multas amicitias
Unus mihi comparavi,
Nec suas quenquam vexavi
Dicax ob nequitias.
Mirè Lindanum dilexi,
Atque Susium suspexi
Præsidem Bataviæ:
Illi nunquam accusârunt,
Nec imprudentes damnârunt
Musium ignaviæ.
Solitudinem cantavi;
Et Imaginem mandavi
Rhythmis Patientiæ:
Sic sum Patres imitatus,
Veterisq; collætatus
Cultu sapientiæ.

Maximè dum senex essem,
Et Catholicam consuêssem
Disciplinam tradere.
Libellos tum multos scripsi,
Quos legunt, qui student ipsi
In pios evadere.
Tandem Princeps, quem amabam,
Et pro quo semper orabam
Vota ferens Domino,
Guiljelmus Nassoviorum
Triste funus, quem dolorum
Causâ memor nomino:
Videns iis malos sævire,
Vim nec ausus impedire
Dixit, abi properè:
Nebulones te vexare,
Et hanc domum spoliare
Cupiunt magnoperè.
Musius domo cessurus
Dixit, hic es moriturus,
Princeps nobilissime:
Verum dixit ut propheta,
Qui novit Dei secreta:
Occidit citissimè
Princeps Batavûm Dictator,
Quando venit salutator
Medium trajiciens,

Domi.

Dominumque quem vocabat
(Facinus dißimulabat)
Prorsùs interficiens.
O mors nimis deploranda,
O mors verè miseranda,
O mors insuavior
Quâlibet acerbitate!
O mors ipsâ gravitate
Mortis longè gravior!
Musius cùm discessisset,
Nec vel dicto quem læsisset,
Incidit in retia;
Quæ Lumæus trux tendebat;
Qui ex dirâ capiebat
Gaudium facetiâ.
Captum iußit cruciari,
Vri simul, & secari:
Sudat mox crudelitas.
Sævas ergo quæstiones
Intendebant nebulones:
Crimen est fidelitas.
Crimen pietas nefandum,
Duriterque castigandum
Crimen sacerdotium:
Crimen illud, quod sacrârum
Dabat cultui Musarum
Homo doctus, otium.

Erat Musio constanti,
Non levi, non vacillanti
Cerebrum Catholicum:
Hinc illius putabatur
Esse, fors & dicebatur
Caput diabolicum.
Nolo quis hæc honestorum
Esse credat in virorum
Scripta contumeliam:
Quasi hi (quæ continebat
Virus, quod non effluebat)
Fregerint fideliam.
Nam Auriacus ploravit,
Et sat altùm suspiravit
Rapto dirè Musio:
Sæviit plebeia pestis;
Absit ut iungat scelestis
Integros collusio.
Qui prognati malis ovis,
Illi sese rebus novis,
Atque tempestatibus
Miscent Rerumpublicarum,
Vt se nimbis vis sagarum,
Neglectis primatibus.
Per primates non stetisset,
Quô minùs tutus abîsset
Vir excellentissimus,

Pius, prudens, Romanarum
Plenus elegantiarum,
Laureà dignißimus.

Scurræ, fures, turpe vulgus,
Et Lumæus nummimulgus
Opprimebant Monachos,
Tanquam plagis sustinendis,
Et fataliter ferendis
Malis natos onagros.

Manibus altè ligatis,
Axillisq; per assatis
Musius suspensus est:
Saxa corpus extendebant,
Quæ de pedibus pendebant:
Vir pœnas emensus est.

Magnas pœnas; at maiores
Etiam parant tortores:
Per os aquam frigidam
In corpus senile fundunt;
Hanc mox baculis extundunt.
O Orchestram rigidam!

Per pedes hinc ligabatur,
Et inversus tollebatur
Septuagenarius:
Digitos tunc remiserunt
Vincla, cutem tenuerunt.
Heu, furor nefarius!

Mox in forum ſenex tractus
Truncus eſt in crucem actus,
Leidanis ſpectantibus:
Anima viri victoris
Cælum ſcandit grata choris
Divûm triumphantibus.
In locis mortalitatis
Manſit fama ſanctitatis,
Carminiſmque gloria:
Martyr fortis, magnus, purus
Eſt æternâ cluiturus
Muſius memoriâ.
Patria, non invidebis
Magni viri ſed favebis
Admiranda manibus:
Illum feres collaudari,
Tuique Plempi cantari
Rhythmis haud inanibus.
Tantum tibi barbariſmum,
Neque poſſum ſolœciſmum,
Patria, tribuere;
Vt virûm doctorum laudes,
Quibus plùs quàm Delfum gaudes,
Studeas minuere.
Nec poſſum exiſtimare
Te inſanam vim probare
Plebis abiectiſſimæ,

Militumque barbarorum:
Non faves tu scelestorum
Turbæ iniquissimæ.
Semper bonos hi necare
Student, & eradicare;
Semper malefaciunt:
Illi verò, qui divinam
Servant Christi disciplinam,
Hosti benefaciunt.

C. G. PLEMPIVS
Ad Simonem Sovium.

MVsium postquam donâsti,
Sanè, Sovi, me beâsti
Peraccepto munere:
Amo Musium venustum;
Amo vatem doctum iustum,
Magno functum funere.
Christum crucifixum colunt,
Qui cum Christo mori volunt,
Et occidi pariter:
Quem non enecant tortores,
Nec exanimant osores,
Interit vulgariter.
Soli ferre possunt fortes
Ante diem mille mortes,
Mortes crudelissimas:

Mortes, quas ſolet obire
Vulgus amans vitam mirè,
Deputant leviſsimas.
In te, Muſi, tolerandæ
Diræ necis, & infandæ
Vixit efficacitas:
Ergo vixit in te Chriſtus,
Cuius ſenſus tuis miſtus
Verbis eſt veracitas.
Phœbum vates fabulantur
Eſſe, cuius vi loquantur,
Cuius canant numine:
Chriſtus reddit ſapientes,
Et ſerenat doctas mentes
Veritatis lumine.
O beata ſolitudo;
Stultis obſtat lippitudo,
Quò te minùs videant:
Facit ut tuos amicos
Doctos, claros, & pudicos,
Quaſi vanos rideant.
Muſius te declaravit;
Vulgus amens oblatravit.
Noluit te cernere,
Noluit te venerari,
Collaudare, nec mirari;
Voluit te ſpernere.

Muſij

Musij dum rhythmos lego,
Vtinam libenter ego
Fiam solitarius;
Nec quietem Camænarum
Oderim domesticarum;
Prodeamque rariùs!
Vtinam hoc donum Dei
Consequar miserti mei,
Musianis precibus!
Vano cursu non lassabor,
Nec humanis inquinabor
Luto, pice, fæcibus.

SIMON SOVIVS
Ad C. G. Plempium.

QVòd tantoperè lætaris,
Atque tibi gratularis
Ob donatum Musium;
Quòdque illum venerаris,
Et scribendo imitaris
Eiusdem ingenium:
O Corneli, rectè sentis;
Et quicumq; sanæ mentis
Sunt, haud secus sentiunt:
Dignus sanè qui legatur,
Et ab omnibus teratur,
Qui doctrinam sitiunt.

Sive spectes pietatem,
Sive styli venustatem,
Semper sui similis.
Adde viri dignitatem,
Et coronæ maiestatem.
An non venerabilis?
O si omnes candidati
Artis Musicæ afflati
Tali forent numine!
Non tam vanè nugarentur,
Nec tam fœdè loquerentur
Nullo digna lumine.
Hi dum laudem aucupantur,
Et se doctos arbitrantur,
Suum produnt vitium:
Nam docere pravitatem,
Omnem & obscænitatem
Vnum his est studium.
Sordidos ergo poëtas,
Et falsiloquos prophetas
Execremur pessimè.
Castos potiùs amemus,
Atque pios lectitemus,
Qui prosint quammaximè.
Inter hos debet referri,
Atque adeò præferri
Noster iure Musius;

Quo non nostra doctiorem
AEtas tulit, aut maiorem.
Quid est illo meliùs?
Quàm est fervens in laudando,
Et ad vitam exhortando
Omnes solitariam!
Quàm est pius in orando,
Et in Deo supplicando
Sanctus multifariàm!
Propter ista nempe dona
Iam martyrij coronâ
Fulget instar sideris.
O beate percepisti
Iam, quod toties petisti,
Christum quòd dilexeris.
Christe, mentis hunc ardorem,
Divinumque hunc amorem
Nostris indas sensibus:
Vt te ita hìc laudemus,
Tecum semper ut regnemus
In regnis cælestibus.

PATER NOSTER.

PAter, cuius veritati
Nostram, sicut pietati,
Debemus originem;

Cuius cælo stat maiestas,
Et complectitur potestas
Astrorum vertiginem:
Tuum nomen excellentes
Sanctum, sanctum, sanctum mentes
Laude tollant triplici:
Tollant id, quæ creaturæ
Sunt, fuerunt, & futuræ
Honore multiplici.
Fugiant volantes anni,
Cadant temporum tyranni;
Tu regna stabiliter:
Tu cum tuis purpuratis
Sceptrum fer æternitatis
Inviolabiliter.
Quæ fiunt, & cogitantur:
Tuum numen amplectantur:
Qualiter cælestia
Nulli sunt diversitati
Apta, quadrent voluntati
Tuæ sic terrestria.
Caro cibus, sanguis potus,
Qui est Christus verè totus,
Cum divinâ gratiâ
Mentes pascat: deinde sano
Corpus, & quotidiano
Largus pane satia.

Ne

Ne in tuo palimpſeſto
Noſtrum nomen ſemper eſto;
Nec pœnam debentibus
Gravis inſta; ſed remiſſim
Veniam da, quam viciſſim
Damus inſolventibus.

Ne proclives experire
An culpæ velint ſervire:
Tollatur occaſio,
Quæ nos ducat in reatum;
Neu in pravum trudat ſtatum
Mali nos invaſio. Amen.

IESVS.

NOn eſt vitæ, nec virtutis,
Veritatis, nec ſalutis
Nomen amabilius,
Quàm eſt nomen Ieſu regis,
Conditoris novæ legis;
Nullum plauſibilius.

Quando Ieſus nominatur,
Styx profunda vulneratur,
Nox, noctiſque velites:
Contra choros Angelorum
Multa mulcent gaudiorum,
Beatoſque cælites.

Ergo Iesum colloquendo
Frequentemus, & canendo:
Lingua Iesum mußitet:
Iesus aures exauditus,
Amoremque, qui sopitus
Intus friget, suscitet.

Iesus clara vox est Dei,
Qua significantur rei
Mortis & tristitiæ:
Oppida per regionum
Iesus tuba spargens sonum
Vitalis lætitiæ.

Sempiterni Patris verbum
Iesus mite, non superbum,
Sanxit Evangelium:
Stultæ priùs, ac dementes
Fiunt undiquaque gentes
Civitas fidelium.

Victor Iesus triumphabit,
Christianis dona dabit
Sempiternæ gloriæ:
Christianos laus sequetur,
Et post mortem lux addetur
Inclytæ memoriæ.

MARIA.

MARIA.

O Maria mater Christi,
Virgo Deum peperisti,
Salutem mortalibus:
Tu nos per hunc redemisti,
Perituros exemisti
Pœnis infernalibus.
Gaudeamus ergo cuncti;
Vivi simul ac defuncti
Hymnos tibi recinant:
Fiat vallis lachrymarum
Altus mons lætitiarum;
Mæroresque disinant.
Sed si quem delectat flere,
Fleat, gaudeatque verè:
Nil fletu mellitius:
Plenus est iucunditatis;
Nil de fonte pietatis
Profluit penitiùs.
Absit tamen mæror mentis,
Absit dolor cum tormentis;
Sunt venenum cordibus:
Lachrymæ res sunt decora;
Lachrymis madescant ora,
Non guttarum sordibus.

Pueriles iſtos fletus
Puerilis parit metus:
Flendum eſt viriliter,
Cum conſtantiâ ſecurâ,
Animumque purgaturâ:
Stulti flent ſeruiliter.
Nos quidem adhuc peccamus
Dum Mariam celebramus,
Servimuſque vitijs;
Debetque culpa defleri;
Sed vult Ieſus miſereri
Dans anſam lætitijs.
Et Maria deprecatur,
Ne gens iure puniatur
Agens multa perperam:
O clementem ſponſam Dei,
Per quam abſolvuntur rei!
O piam puerperam!
Maior quovis Angelorum
Mater hæc eſt, cui cælorum
Dominus obſtrictus eſt:
Fortior hæc Michaele,
Cuius opus per fidele
Lucifer devictus eſt.
Diva poteſt adorari,
Poteſt Dea nuncupari
Virgo mater Domini:

Ex hac unicâ puellâ,
Dum adhuc eſſet tenella,
Nata ſalus homini.
Eſt hoc die mihi gratus
Româ nuncius allatus,
In Beatâ Virgine
Crimen haud eſſe ponendum
Publicè, quod fert pudendum
Nomen ab origine.
Publicè licere tamen
Affirmare (amen, amen)
Virginem puriſsimam
Eſſe natam gratioſè,
Nec conceptam vitioſè
Matrem diviniſsimam.
Deus Paulo Quinto vitam
Longam nunc, poſt infinitam
Det æquando Superis,
Pro defensâ puritate
Matris Dei benenatæ,
Et cenſuris nuperis.

CRVX.

IPſos ego Chriſtianos
Miror eſſe tam inſanos
Vt crucem deſpiciant;

Hancque prorsùs perversorum
Spernant more Iudæorum,
Respuant, reijciant.
Morte Christi se beatos
Esse iactant, & signatos;
Sed similitudinem
Mortis Christi vetant cerni,
Cœno velut ex Averni
Natam turpitudinem.
Pictâ malunt in tabellâ
Cerni virum cum puellâ,
Venerisque gloriam;
Quàm quod Christi patientis,
Inque cruce morientis
Renovet memoriam.
Nempe non religiosus
Est, sed superstitiosus
Istorum sententiâ,
Crucem quisquis veneratur,
Devotusque recreatur
Illius præsentiâ.
Non est superstitionis,
Sanctæ sed religionis
Crucifixum cernere:
Crucem quotquot aversantur,
Omnes iure iudicantur
Crucifixum spernere.

Crucifixus adhærebat
Cruci; non hanc removebat:
Separari noluit,
Sed annecti, ſed affigi;
Sed pro nobis ſic affligi,
Commorique voluit.
Crucifixum non turpavit
Crux, ſed is hanc honeſtavit
Salutari funere:
Non eſt ullum nobis datum,
Poſt Adamicum peccatum,
Maius illo munere.
Crucem Chriſtus cùm ornavit,
Formam ſimul illuſtravit,
Quali crux depingitur:
Forma crucis abolenda,
Et tenebris obruenda
Vulgò malè fingitur.
Ergo crucem exaltamus,
Pingimuſque, quam laudamus
Cultores aſsidui:
Cruce ſignamur gementes,
Cruci nunquam non præſentes,
Semper individui.

S. VVILLIBORDVS.

NOn eſt nobis reticendus
VVillibordus, ſed canendus
Pontifex Bataviæ:
Contulit doctrinam cæli,
Et ſubiecit infideli
Stimulos ignaviæ.
Frigidos vir, & veſanos
Mutavit in Chriſtianos
Prædicationibus:
Cumque foret magna meſsis,
Perſudavit indefeſsis
Laborationibus.
Primò tellus Nordumbralis
Inſulæ pars Anglicalis
VVillibordum genuit:
Quem pater Vulgis vocatus,
Monachis mox aggregatus
Secluſum non tenuit;
Sed dedit erudiendum,
Et in virum extollendum
Fratribus Ripenſibus:
Vbi puer eſt ditatus,
Multiſq; locupletatus
Pietatis cenſibus.

Annos hinc viginti natus
Non est abire gravatus
Procul in Hyberniam:
Nempe priùs obtinebat
Ab Abbate, cui parebat,
Abeundi veniam.
In Hybernia Vigbertum,
Et Sanctum dictum Egbertum,
Tradentes Scholasticam
Eleganter disciplinam;
Vitam colentes divinam,
Et Ecclesiasticam,
Annos bis sex peraudivit:
Posthæc gravius subivit
Iugum corde calido;
Pectoreque statuebat
Huc, unde genus trahebat,
Maturare valido.
Ecce tempus fortunatum,
Faustum, felix, & beatum
Finibus Saxonicis;
Lignum vitæ quo plantatum,
Et in terris exaltatum
Est Frisiabonicis.
Nulla mora; navigabant,
Atque cursim transvolabant
Latum fretum sospites,

Ostioq; stabant Rheni
VVillibordum duodeni
Consequentes hospites.
Dictus nomine suorum
Nunc hìc vicus est Cattorum,
Vbi Rhenus Batavum
Littus lapsu dividebat,
Mediusque perfluebat
Memoriâ atavûm.
VVillibordus cùm venisset,
Paullulumque substitisset
Caussâ valetudinis,
Quòd esset mari iactatus,
Et insuetæ fatigatus
Vi inquietudinis:
Noluit longùm cessare,
Voluit sed properare
VViltenburgum protinus
(Nomen erat hoc castello)
Visus ibi vir popello
Non esse serotinus.
Ante tempus adventabat,
Qui præcepta vitæ dabat
Mortem diligentibus;
Non quidem Mahumetanis,
Iudæis, vel Arrianis,
Sed illotis gentibus.

Ergo Christus temnebatur,
Et nullis admittebatur
Auribus lex Domini:
VVillibordus suspirabat,
Et, heu, salus dictitabat
Grata non est homini.
Victum tamen se negabat;
Nec rhipsaspis terga dabat:
Sed Pipinum Franciæ
Regem velox est hortatus:
Rex vires opitulatus
Addidit constantiæ.
Hortabatur vir divinus;
Adiutabat rex Pipinus,
Et regni crepidine
Ethnicismum dedocendi,
Et ad Christum convertendi
Frisones cupidine
Collocavit exardentem,
Ac Rabaudi imminentem
VVillibordum finibus,
Quorum incolæ spernebant
Disciplinam, & parebant
Pravis libidinibus.
Multi tamen subditorum
Coronæ regis Francorum
Terris Borealibus

Sunt amplexi Christianam
Fidem, & doctrinam sanam
Votis liberalibus.
Vnde Pipinus gaudebat,
Ac VVillibordum mittebat
Romam, sacerdotij
Caußâ maioris petendi,
Episcopalis ferendi
Et pondus negotij.
Luce quartâ perventurus
Romam erat, vir futurus
Sol multorum cordium,
Et per cæcas effundendi
Mentes, atque dispergendi
Luminis exordium:
Sergius præmonebatur,
Dum quiete tenebatur,
Nuncio Angelico;
VVillibordo ut faveret,
Ac honorem exhiberet
Sacerdoti cælico.
Successor prædecessorum
Sergius Apostolorum
Dei iußis paruit:
Venit enim valdè grâtus
Regis Franciæ legatus,
Et præsens apparuit,

Extollendus in primatum,
Et Archiepiſcopatum
Anglicanus preſbyter,
Qui mox eſſet rediturus,
Et Arctois oriturus
Lucidus Dieſpiter.
Venit, vidit, vicit multos,
Sapientes fecit ſtultos,
Quod dictu mirabile;
Et idolis ſupplicantes
Tranſtulit in adorantes
Numen Chriſti ſtabile.
Clemens hinc illato bello
Occidentali ſacello
Deiecit Mercurium,
Puta peſtem Avernalem,
Diram, & exitialem;
Stygium vulturium.
Deiecit, ſed vulneratus,
Ac penè decapitatus
A templi cuſtodiâ:
VVillibordus tamen pergit,
Nec ab incepto divergit
Vllâ palinodiâ.
Iter hinc ſecutus rectum
VViltenburgum ſeu Traiectum
Dominantis regiam

Veniebat in Rabaudi
(Nomen hoc repugnat laudi)
Fraudibus egregiam.
Eſt humaniter exceptus.
Sed quid niſi ſic deceptus?
Nam Rabaudus renuit
Se religioni piæ
Dare: idololatriæ
Ritus effrons tenuit.
Non ſolet eſſe ceſſator
Pietatis anhelator:
VVillibordus Daniam
Petit Friſiâ relictâ,
Vbi non minorem dictâ
Reperit inſaniam.
Daniam durus Ongendus,
Crudelis, expaveſcendus
Premebat imperio:
Clementem tamen tractabat
Leniter, cuius obſtabat
Sancto deſiderio.
Ergo triginta puellos
Mente, ſed & fronte bellos
Ex ingenti numero
VVillibordus prudens legit,
Quos abducere ſategit
Vel geſturus humero.

Erat illos instructurus,
Et athletas effecturus,
Qui domi Satanicos
Mox opprimerent furores,
Et corrigerent errores
Veritate Danicos.
Iam VVillibordus suorum
Intra limites Francorum
Vigil operarius
Christi vineam colebat,
Et eius oves pascebat
Plûs quàm mercenarius:
Cùm Pipinus moreretur,
Et Martellus potiretur
Regno patris nobilis,
Fortis, atque fortunatus
Cuius armis debellatus
Est Rabaudus mobilis.
Tunc VVillibordo licebat
Frisones, quos diligebat,
Lavare baptismate,
Viatico saturare,
Et adhibito salvare
Morituros chrismate.
Anni iam sunt plùs nongenti:
Cadit fractum pestilenti
Labe diabolicum:

Dogma

Dogma ſtat, quod appellatur
Veriore, quam plebs ratur,
Nomine Catholicum.
VVilliborde, vir virorum,
Deus in ſancta ſanctorum
Suſtulit te meritò,
Vbi pulchram fers coronam:
Votis tuis ſedem bonam
Nobis ibi quærito.

CREDO.

SPretâ quâvis captione,
Hæreſi, & factione,
Fide ratum habeo
Deum eſſe, quem parentem
Colimus omnipotentem:
Vnguem hinc non abeo.
Eſſe ſtat & creatorem,
Rebus cunctis qui decorem,
Naturamque contulit.
Ieſum unicum ſtat natum
Chriſtum Dominũ vocatum:
Illum Sanctus detulit
Spiritus in virginalem
Alvum factam maternalem
Mariæ puriſſimæ:

Illum

Illum Pontius Pilatus
A Iudæis provocatus
Affixit sævißimè.
Est in crucem ille datus,
Mortuus, ac funeratus:
Descensorque petijt
Tristes sedes inferorum
Et a locis mortuorum
Resurrector redijt
Tertianam sub Auroram.
Et post brevem deinde moram
Conspectus hominibus
Cælos scandit elevatus:
Nunc ad dexteram locatus
Sedibus sublimibus
Est Patris omnipotentis
Dei cuncta poßidentis.
Hinc iudex venturus est
Vivorum & mortuorum;
Et suâ cuique mensorum
Mensurâ mensurus est:
Spiritum sic Sanctum credo,
Et Ecclesiæ me dedo
Facilem Catholicæ:
Sanctorum communionem,
Culparum remißionem
Approbo symbolicè.

Quin credo resurrecturam
Carnem hanc post mortem duram,
Mox ut taratantara
(O sonum plenum horrorum!)
Tubæ dicent Angelorum:
Iesu, tu me compara. Amen.

Octo Beatitudines.

Quisquis non vis bis perire,
Sed ad vitam pervenire
Beatus Angelicam;
Octo tibi patent portæ,
Per quas itur unâ morte
Patriam in cælicam.
Spiritus, non qui habendo,
Delectetur, sed carendo,
Astris dominabitur:
Paradisum possidebit
Mitis: culpam qui deflebit,
Veniâ lætabitur.
Qui iustitiam sititor
Appetit, & esuritor,
Implebit hunc satias:
Qui fraternè miseretur,
Ipsas Dei consequetur
Miserantis gratias.

Corde

Corde qui est illibato,
Puro & immaculato,
Deum contemplabitur:
Blandæ pacis architectus
Dei verus, & electus
Filius vocabitur.
Quos iniusti persequuntur,
Quique cladem patiuntur
Nomine iustitiæ,
Coronati triumphabunt,
Et in cælis subregnabunt
Domino lætitiæ.
Christiane, quid pererras
Devius longinquas terras
Ditescendi cupidus?
Ah, quid in rapinas tendis;
Fur quid aliena vendis
Infamis, & stupidus?
Furens ultor quid ignescis,
Quid offensus iram nescis,
Aut non vis deponere?
Vindicandi studiosus
Gestando laboriosus
Te fatigas onere.
Non in domo ploratorum
Esse vis, sed lætatorum,
Atque cachinnantium,

In quà commessationes
Sint, & recreationes
Leviter saltantium.
Cur stateram veterator
Tu corrumpis? inescator
Cur tu captas populum?
Cur per est, non, verba binà
Fraude trahis Sireninâ
Naufragos in scopulum?
Durus es, & inhumanus,
Et ficulnus es Beanus;
Non moveris gemitu;
Non molliris miserorum,
Sed saxescis afflictorum
Lachrymoso fremitu.
Heu adultera iuventus,
Venenosus, & cruentus
Te calor desibulat:
Fascinoque fert raptatam
Lepra: te lues fœdatam
Exantlanda tribulat.
Spernitur pax blandicella:
Placent bella tetra bella:
Omnes viri Martes sunt:
Qui non certant, & contẽdũt,
Nec Respublicas incendunt,
Molles, & inertes sunt.

Multi,

Multi, qui iusti putantur,
Crucem tamen detestantur,
Respuunt tristitias;
Horrent persecutionem,
Et tremiscunt Aquilonem;
Ambiunt delicias.

Ad Heribertum Rosvveidum.

SI legisti, meliorum
Heriberte vir virorum,
Rhythmos tui Plempij;
Aliqualem post censuram,
Iuxta meam coniecturam,
Dicis, non sunt impij.
Notæ sunt vetustioris;
Non autem Latinioris,
Ob quædam vocabula,
Quibus usus sum libenter,
Scribens rhythmos negligenter
Non victuros sæcula.
Si quid habent non antiquum,
Deleatur ut iniquum
Antiquis censoribus:
Non antiquis adversari
Volui, sed suffragari
Sacris, atque moribus.

Sed quod porrò te volebam,
Nil Vacunæ tribuebam,
Iambos locans potiùs
Ad Timotheum extremo
Hoc libello, quos nonnemo
Legat bonus socius.
Ad Timotheum, meorum
Qui est minor germanorum,
Pius, ac industrius;
Doctus quoquè litterarum
Profanarum, & sacrarum,
Quibus nil illustrius.
Verbi Dei propagator,
Estque næ concionator
Dignus meo carmine:
Scio parentes gavisos,
Et felices sibi visos
Illo quondam germine.
Tandem, Pater Heriberte,
Ne diutiùs morer te
Distractum negotijs,
Pono Iambos saniores
Pharmacis, & potiores
Multis catapotijs.
Si festivis, ac serenis
Nuptiarum cantilenis
Præstat epicedium:

Si mors verbis explicata,
Si mors crebrò memorata
Mortis est remedium.

Ad Timotheum.

Tu mihi quo nuper misisti paucula fratri,
Verba ego nunc sensu multa remitto tibi.

I

Hoc invenustum, trux, & effrons sinciput
Amarulentùm ridet, ac Titanicùm.
Mortalis ecquis te putas riderier?
Sic te profectò mimus ostendit tibi.
Vulcanus ipse risui se loripes
Cunctis putabat esse claudicantibus.
Cæcutiat si cæculus cum cæculo,

Coramve balbo balbulus balbutiat,
Illudere alter alterum censebitur.
Tibine monstrum credis esse simillimum
Moriturus hoc? an tute es ignotus tibi?
Vtpote superbis, & caput protervior;
Attollis, auro nixus, aut honoribus;
Aut pulchritudine, & iuventute integrâ.
Est hæc quidem frons tetra persimilis tuæ:
Mentior: erit perendie, cras, hoc die,
Hac ipsâ & horâ, & punctulo ipso hoc tẽporis.
Iam frons tua effrons nescit erubescere;
Fides sepulta est, est sepulta humanitas,
Ac vita cessat ante tempus otio.
Nec te, cadaver, credis irriderier?
Ridenda prorsùs sunt pusilla pectora,
Animique nani regulos stupentium, &
Modicas coronas. Temperat felicia,
Regnisque maior nemini mors invidet.

II

Hoc mortis est os, hospes: hic Menippus est
Ridens superbam Principum potentiam,
Veneresque ridens, atque mel Cupidinum;
Ridensque divam scilicet pecuniam.
Cur rideat, rogas? papæ! tu suspicis
Delirus admirator, & magni facis
Nugas honestas, splendidasque bullulas.
Hic risus haud est risus? ast irrisus est.

Abi quidem : diſcedis hinc quò longiùs,
Accedis hoc ad os eò propinquiùs.
Augmenta vitæ mortis incrementa ſunt :
Qui ſeriùs moritur, moritur is ſæpius :
Nulla olla, quàm tu, veriùs mortem coquit.

Iſta videbaris iamdudum ſcribere, frater :
Hìc tua verba quidem, qui volet, ipſa legat

III

Vt ridet effrons ſinciput ! riſum tenes,
Spectator ? an te verò rideri putas ?
Non falleris, ſi tantulì putas bona,
Vel mala; triumphos, aut cruces vitæ brevis.
Mors ſceptra ridet ipſa, ridet regulos,
Animoſque nanos regna ſuſpicientium :
Ridet potentes inſolens Craſſos ; feros
Ridet Nerones, & cruentos. te quoquè,
Spectator, hac ridente ſi riſum tenes.

Quæ vis miſſa mihi gratiſſima verba venire,
Mortis, fac mortis me faciant memorem.
Crede, ſalutandus delecter nomine mortis ;
Mortis ſit dictum nomine dulce vale.
Emendat vitam mors prælibata notando,
Sanaque formandæ pondera mentis habet.

In Zoilum.

DIſce tacere, canis : non vult tibi Plempius eſſe
    Fabula; quod nomen, Zoile, penè tuum eſt.
Præſit, quæ latrat; quæ putet, littera deſit.
    Nempe mihi rhythmos ſcribere luſus erat.
Et proclive ſatis. quid tum? proclive poëtis
    Scribere quis rhythmos omnibus eſſe neget.
Quodque fit ex facili, meliùs fit & aptiùs : hinc eſt
    Muſa bona, Aoniæ quæ fluit inſtar aquæ.
Sed loquimur tantùm. quoq; tu, qui nil niſi latras,
    Si bona lingua tibi eſt, Zoile, diſce loqui.

FINIS.

